

Гр. бр.	28-09-2016	Прилог
О. бр.		
281 51 37257		

37

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

Управа за извршење кривичних санкција

КАЗНЕНО ПОПРАВНИ ЗАВОД У БЕОГРАДУ-ПАДИНСКОЈ СКЕЛИ

Број: 021-379/16-01/2

Датум: 23.09.2016. године

Београд

Зрењанински пут бб

У.У.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Национални механизам за превенцију тортуре

Београд

Улица Делиградска број 16

ПРЕДМЕТ:

Обавештење о поступању по препорукама

БЕЗА:

Ваш број 281-51/16

Сагласно Закону о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака („Службени лист СЦГ - Међународни уговори“, бр. 16/2005, 2/2006 и „Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 7/2011), Заштитник грађана је, у својству органа одређеног да обавља послове Националног механизма за превенцију тортуре, обавио посету Казнено поправном заводу у Београду-Падинској Скели ради праћења поступања према трансродним лицима лишеним слободe.

У извештају који је следио посети, од стране Националног механизма за превенцију тортуре упућене су Казнено поправном заводу у Београду-Падинској Скели одређене препоруке у циљу побољшања третмана и положаја трансродних лица лишених слободe, које завод сматра коректним и усмереним ка заштити достојанства и превентиви могућих поступака дискриминације поменутих посебних категорија лица.

У том смислу, завод је предузео (и даље ће предузимати) мере ради поступања по препорукама, на следећи начин:

1. По препоруци да се у заједничким купатилима прекршајно кажњених лица на погодан начин обезбеди њихова приватност током одржавања личне хигијене, завод је извршио набавку паравана и потребног пратећег материјала за извршење препоруке. Радови на физичком одвајању простора за одржавање личне хигијене су у завршној фази, што значи да се њихово потпуно окончање очекује већ у време пријема овог обавештења од стране Националног механизма.

2. По препоруци да се у простору намењеном за боравак на свежем ваздуху лица лишених слободе поставе надстрешнице одговарајућих димензија ради заштите од атмосферских падавина током реализације овог права, завод је извршио набавку неопходних конструктивних и других елемената за постављање надстрешница. У циљу заштите безбедности лица лишених слободе од недозвољених контаката током боравка на свежем ваздуху, тренутно се процењује најпогодније место за постављање поменуте заштите, како иста не би представљала „слепу зону“ за видео надзор у којој би могло доћи до евентуалних међусобних повређивања. У сваком случају, извршење препоруке је у завршној фази с обзиром да су за то остварени сви материјални и технички услови.

3. Следећа препорука односила се на потребу да се трансродној особи омогући избор пола службеног лица за обављање службене радње претреса приликом ступања на извршење казне затвора, односно могућност да се претрес и преглед тела трансродне особе врши комбиновано од стране овлашћених службених лица оба пола тако да део тела на којем су изражене карактеристике женског пола прегледа службено лице женског пола, а остеле делове тела службено лице мушког пола, при чему службена лица различитих полова неће присуствовати прегледу тела у којем не учествују, као и да се службеници завода обрађају трансродним женама у женском роду, осим ако трансродна жена не затражи другачије.

Што се тиче наведене препоруке, заштитник грађана је упознат са одређеним проблемима и недоумицама у погледу домаћег законског оквира за њену непосредну имплементацију. У том смислу, важећи прописи којима се уређује извршење кривичних санкција упућују на извршење казне затвора осуђене жене само у Казнено поправни завод за жене у Пожаревцу (полуотвореног типа), док су остали заводи у систему извршења кривичних санкција предвиђени за осуђена лица мушког пола, па се таквима и третирају у осталим заводима. Осим тога, начини извршења службене радње претреса такође су изричито прописани правилником којим се уређује начин обављања послова Службе за обезбеђење у заводима за извршење кривичних санкција тако што претрес, по правилу, врше два припадника службе за обезбеђење истог пола као и лице које се претреса. Са друге стране, управа завода је упозната са уставним и законским одредбама о забрани дискриминације и поштовању достојанства лица лишених слободе, као и сличним међународним прописима и препорукама које се односе на забрану дискриминације по основу сексуалне оријентације и поштовање родне равноправности.

У том смислу службеници завода проналазе погодан баланс у понашању и опхођењу према трансродним женама, штитећи такву особу првенствено са аспекта поштовања људског достојанства и уважавања разлика, понашајући се према њима равноправно као и према другим осуђеницима, а у појединим случајевима и више од тога, предузимајући повремене посебне мере заштите од дискриминације у склопу уобичајених дневних активности осуђених лица. Из поменутих разлога до сада није упућена ниједна примедба односно притужба трансродних особа на поступање и понашање службених лица током издржавања казне затвора, што ће бити случај и убудуће с обзиром да ће завод на погодан начин предузети све неопходне мере да би реализовао циљ препоруке.

Осим тога, сматрамо да ће извршење препоруке која је саставни део извештаја, а која се односи на обавезу Управе за извршење кривичних санкција да организује и спроведе обуку запослених у извршењу кривичних санкција о стандардима и принципима једнакости и недискриминације у односу на сексуалну оријентацију и родни идентитет, значајно помоћи у даљем развоју свести о поштовању једнакости и уважавању различитости међу лицима лишеним слободе и од стране службеника Казнено поправног завода у Београду-Падинској Скели.

Ово посебно из разлога што се препорука односи и на обуку о начину ефикасног и професионалног комуницирања са трансродним особама у циљу препознавања њихових специфичних и легитимних потреба која ће бити обављена у сарадњи са организацијама цивилног друштва чији активисти располажу релевантним знањем и искуством из области заштите права трансродних особа.

4. Што се тиче препоруке која се односи на обезбеђење чистог рубља и одеће прекршајно кажњеним лицима осуђеним на краће казне затвора, напомињемо да Казнено поправни завод у Београду-Падинској Скели редовно обезбеђује чисто рубље и одећу како из буџетских и сопствених прихода, тако и кроз сарадњу и уз подршку Црвеног крста Србије (посебно организационог дела Црвеног крста београдске општине Палилула). Препорука је основана због тога што у тренутку посете заводу није било на залихама чистог рубља и одеће будући да се ради о типу завода који се одликује увећаном фреквенцијом прекршајно кажњених лица, што није правило, већ редак случај затечен као такав у време посете. Недостатак утврђен препоруком је отклоњен одмах, а у току је организовање прибављања нових залиха чистог рубља и одеће на описане начине, како би чистог рубља и одеће било довољно и у наредном дужем периоду, без обзира на учесталост смењивања различитих лица осуђених на краткотрајне казне затвора у прекршајном поступку.

С поштовањем,

ЗАМЕНИК УПРАВНИКА
Сања Стојковић